

»VAŽNE SO ZGODBE, OSTALO NI POMEMBNO«

Se topla iz tiskarne bo ljubitelje gora razveselila zbirka planinskih humoresk **Smeh z gora** izpod mojstrskega peresa Dušana Škodiča, zabavne zgodbe dopolnjujejo ilustracije Milana Plužareva. Raznorodne planinske pripovedi bralca vračajo v čas vožnje z avtobusom do izhodišča in srečanj z jugoslovanskimi graničarji, govorijo o aktualnih izkušnjah z gorskimi kolesarji ali iskanjem družice na planinskem forumu, o veseljačenju po **planinskih kočah**, srečanjih z brhkimi planinkami ... V njih duhovito spremljamo planinsko zorenje uveljavljenega planinskega publicista, ki se zna pošaliti na svoj račun in kot glavno začimbo pisanja uporablja domišljijo. Naj odmeva **Smeh z gora!**

Tekst in foto: **MANCA OGRIN, Planinska zveza Slovenije**

»N^e samo zdaj, ko se soočamo z nečim, česar nismo poznali, ter nas strah in utesnjenost spravljata v psihozo - veselje in smeh potrebujemo ves čas. Življenje je resna stvar, ki nikomur ne teče gladko od začetka do konca. Dobra volja pa je čar tistih trenutkov, ko pozabimo na minljivost,« ob izidu zbirke zabavnih planinskih zgodb **Smeh z gora** poudarja Dušan Škodič. Njegove planinske pripovedi vračajo bralca v čas, ko se je bilo treba do izhodišča pripeljati z avtobusom ali te je na državni meji zasačil graničar in te odgnal v dolino, govorijo o aktualnih izkušnjah z gorskimi kolesarji ali iskanjem družice na planinskem forumu, glavnina pa obravnava zimzelene planinske teme, kot so veseljačenje po **planinskih kočah**, nežna gorska srečanja, uvajanje v vrste markacistov in samooklicani planinski poznavalci, predvsem pa med knjižne platnice postavlja raznorodne s humorjem začinjene zgod(b)e, nezgode in prigode iz gorskega sveta.

Trideset let

Zabavne zgodbe so se nabirale skozi čas, najmanj trideset let je minilo med prvo in zadnjo. »Ko hodimo v

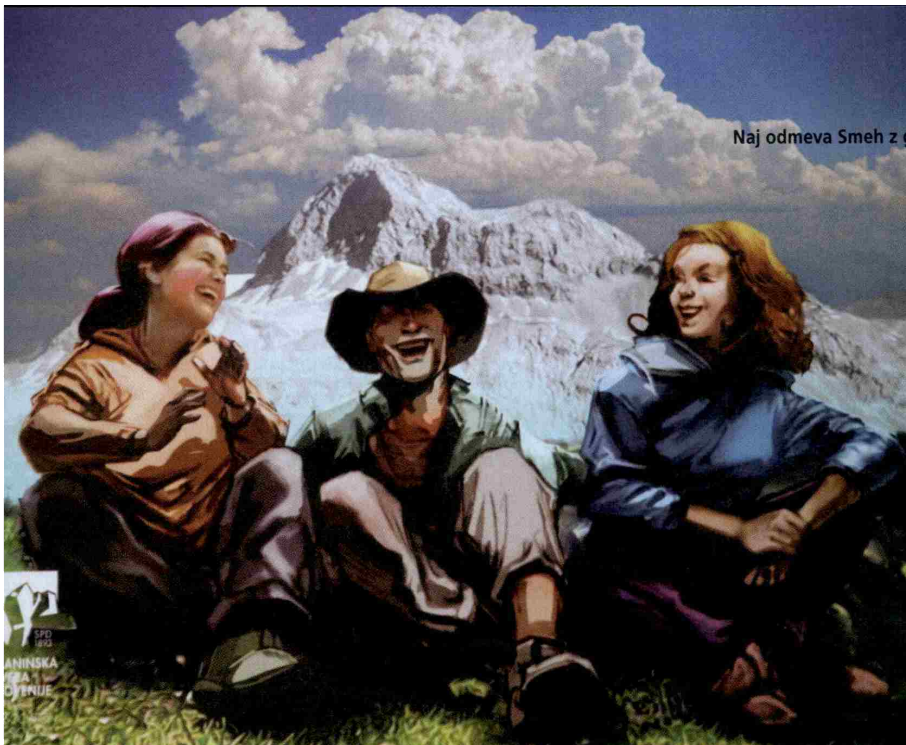
gore, se nam zgodi marsikaj veselega in smešnega. Marsikateri dogodek nam obleži v spominu, ker nam je nekoč popestril dan ali zabaval planinsko družbo. Zakaj ga torej ne bi delil še z drugimi? Vedno rad rečem, da nihče ne hodi v gorski svet le zato, ker mu je tako všeč siva barva skal. Za doživljanje estetike že morda, za smeh in veselje pa to zagotovo ni dovolj. Stane Belak - Štrauf je nekoč dejal: 'Važne so zgodbe, ostalo ni pomembno.' Tisto nam bo ostalo, ko bomo nekoč gore gledali iz doline. Zgodbe pa so resne ali zabavne - in te so nabirek onih, ob katerih smo se nekoč držali za trebuh. Ker je bila prejšnja knjiga Ljudje v gorah resna in se je bolj dotikala tragedije, je bila logična posledica **Smeh z gora**. Vseeno pa bo bralec že ob branju prve zgodbe začutil, da gre za humor, ki ni enak dolinskemu,« pravi Škodič, ki je pred leti navdušil z zbirko zgodovinskih zgodb Ljudje v gorah, zgodovino pa doživetoz raziskuje tudi kot član uredniškega odbora revije **Planinski vestnik**, za katero je med drugim obudil sanje Jakoba Aljaža o zobati železnici na Triglav in načrte za meteorološki observatorij na očaku Slovenije.

V novi zbirki **Smeh z gora**, ki jo je izdala Planinska založba **Planinske zveze Slovenije**, uredil pa Vladimir Habjan, se zna Škodič dobro pošaliti tudi na svoj račun, kar je svojevrstna umetnost: »že zdavnaj sem spoznal, da ljudje najraje sprejmejo šale, pri katerih pisec nikogar ne obtožuje ali se iz nekoga dela norca. Tako ali tako obstaja možnost, da je v neki zgodbi nastavljeno ogledalo, ki nas spomni, da se ne obnašamo vedno tako pametno, kot si mislimo. Prav zaradi tega spoznanja brez težav priznam svoje napake. Kdor ima kaj samokritike, se s tem zlahka sprizajni. Vsi samo lepi in brez napak obstajajo le v pravljicah, ženitnih oglasih ali pa na spletnih forumih.«

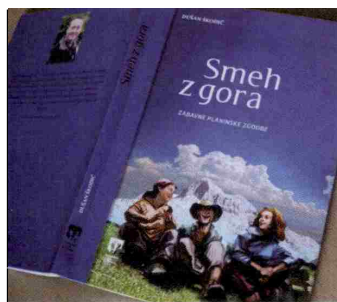
17 zabavnih zgodb z gora

»V knjigi je sedemnajst zabavnih zgodb in mirno lahko rečem, da si niti dve nista podobni. Situacij, ki nam jih ponuja življenje, je neskončno, pisec se mora le odločiti, katera je vredna, da bi jo obudil in ji vdihnil dušo. Opisal sem na primer čas in dogodke, ko smo se nekoč vsako soboto z avtobusom odpeljali proti goram, skoraj ne

oziraje se na trenutno vreme, kar je pripeljalo do zanimivih zapletov. Tudi bivakiranje v zimskem Trnovskem gozdu se je nekoč izcimilo iz tega. Tedaj se nismo niti najmanj smejali, bila je precej trda izkušnja, in obenem tudi zelo poučna. Doma zanj niso vedeli, vse dokler je nisem zapisal. Smejali smo se pa še dolgo leta,« se spominja Gorenjec: »Opisujem tudi spomin na obmejne jugoslovanske graničarje, moja in starejše generacije se spominimo, do kakšnih norih zapletov z njimi je včasih prihajalo. Lahko si hodil ves dan in naletel na sedlu na patroljo, ki te je obrnila in si moral sestopiti v dolino, iz katere si prišel, ne da bi koga zanimalo, da je nedelja in da zvečer iz Logarske doline ne boš imel avtobusne povezave, da boš v ponedeljek lahko šel v službo. So pa tudi časovno bolj nevtralne teme. Recimo, kako se lahko izteče, če si na gorskem parkirišču v avto zakleneš ključke, telefon in vse drugo ter ostaneš golorok v stiski, iz katere se moraš sam izvleči. Opisujem tudi prigode, ki doletijo marsikatererega oskrbnika **planinske koč**, ali pa tiste bolj nežne zadeve ob srečanjih v gorah, naključnih, pa tudi čisto preračunljivih, podprtih z družbenimi

že uigrana naveza, tako v knjigi Ljudje v gorah kot pri ustvarjanju **Planinskega vestnika**. Dušan pri Milanu ceni predvsem sposobnost, da na podlagi njegovega opisa in kakšne fotografije, ki predstavlja točno določeno gorsko lokacijo, le z malenkostnimi popravki naredi tisto, kar si želi - predvsem pa, da to jemlje kot zabavno sprostitev od ustaljenega ustvarjanja. Smehu z gora ob rob je literarni zgodovinar Miran Hladnik orisal slovenski planinski humor skozi literarno-zgodovinsko prizmo, o škodičevem pisanju pa zapisal: »Z izjemo posamezne pripovedi, kjer vzbuja smeh že situacija sama, se v knjigi smejemo značajskim lastnostim protagonistov in načinu, kako so ljudje, situacije in dogodki popisani: s podobami, ki jih pripišemo avtorjevi izvirnosti, potem ko smo se zastonj trudili najti tuje zglede. Avtor ne paberkuje po življenju, ki bi bilo smešno že samo po sebi, ampak najde priložnost za humorno distancirano perspektivo na svet tudi tam, kjer na prvi pogled ni dosti zabavnega: tako piščevo sposobnost posebej cenijo zahtevnejši bralci. Tule naj le po domače zaokrožim svoje bralsko doživetje: škodič res zna dobro pisati. In še nasmejati povrh.«

omrežji. Tudi teh ni malo.«

V gore najprej s starši

Škodič je v gore začel zahajati s starši, kot srednješolec je opravil tečaj za mladinskega planinskega vodnika, pozneje tudi izpit za markacista in gorskega stražarja, kot inštruktor je sodeloval na tečajih za mladinske vo-

dne in se nekaj let ukvarjal z **alpinizmom**. V slogovno mojstrsko spisanih zgodbah na neki način spremljamo njegovo planinsko odraščanje oziroma zorenje, avtor je glavnino črpal iz avtobiografskih prigod, dodal pa tudi ščepec domišljije: »Prve zgodbe segajo v čas, ko sem komaj dobro postal mladinski planinski vodnik, pa pripravnik za markacista in obiskoval **alpinistični** tečaj, ki ga zavestno nisem končal. Vzel sem ga le kot nabiranje znanja za brezskrbnejše ture po brezpotjih, v katerih sem našel največ hribovske svobode. Tudi zorenje in nabrane izkušnje se poznajo v nadaljevanju. Več kot tri četrtine zgodb je avtobiografskih, preostale so nastale na podlagi pripovedi znancev ali opazovanja okolice. Da je zgodba dobra, jo je treba zapakirati v obliko, ki bo bralca potegnila vase in jo bo doživel

s svojimi očmi. Tudi med pripovedovalci so velike razlike. Nekdo bo isti dogodek znal povedati tako doživeto, da ga bodo poslušali z odprtimi usti, kdo drug pa brez repa in glave. Joža Čop je bil tak mojster. Če beremo o njegovih legendarnih šalah in domislicah, nam je kmalu jasno, da je iz male hudomušnosti znal izpeljati mojstrovino, ob kateri so se vsi prisotni zvijali od smeha. Pri pisanju je podobno, le da je glavna začimba pisateljeva domišljija.«

Ilustracije Milana Plužareva

Škodičeve zgodbe dopolnjujejo odlične ilustracije Milana Plužareva, s katerim sta

